

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

**Cu privire la alocarea mijloacelor financiare
(ajutor financiar pentru fermierii afectați de secetă în anul 2024)**

În temeiul art. 19 lit. g) și art. 36 alin. (1) lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 519), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se alocă, din Fondul de intervenție al Guvernului, 100 de milioane de lei Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în vederea acordării ajutorului financiar pentru fermierii afectați de situațiile excepționale cu caracter natural „Secetă” și „Arșiță puternică” din anul 2024.

2. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, va repartiza mijloacele financiare în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la stabilirea modului de acordare a ajutorului pentru fermierii afectați de situațiile excepționale cu caracter natural „Secetă” și „Arșiță puternică” din anul 2024, care urmează a fi elaborat și prezentat spre aprobare Guvernului.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor financiare
(ajutor financiar pentru fermierii afectați de seceta în anul 2024)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Tudor Sclifos, consultant principal, Direcția politici în sectorul vegetal, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul legal pentru elaborarea proiectului cu privire la alocarea mijloacelor financiare (ajutor financiar pentru fermierii afectați de seceta în anul 2024) reiese din art. 19 lit. g) și art. 36 alin. (1) lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 519), cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, reieșind din faptul că, potrivit datelor din teritoriu cea mai afectată cultură a fost cea de porumb și grâu în urma secetei severe ce a avut loc în perioada iunie-august 2024 o parte din producătorii agricoli au rămas fără surse de dezvoltare a afacerilor în continuare. Aceasta pune sub pericol existența economică a fermelor agricole în perioada imediat următoare și conduce la asimilarea procedurilor de dezvoltare necompetitive. Gestiunea reușită a crizelor economice provocate în sistemul economiei naționale este una din prioritățile instituțiilor publice centrale. Identificarea măsurilor de gestionare a acestor crize provocate mediului de afaceri sunt parte a acțiunilor Guvernului în vederea asigurării echilibrului economico-social ale regiunilor afectate.

Conform informațiilor sistematizate până la moment, în anul 2024 au fost înregistrate peste 2500 de acte de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de calamitățile naturale înregistrate de agenții economici pe tot teritoriul țării. Genul calamităților înregistrate se referă la înghețuri, ploi torențiale, grindină și secetă și reiese din prevederile pct. 4 și 5 al Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale. Din numărul de acte de constatare a pagubelor peste 2100 dintre ele au fost ca urmare a secetei și arșiței iar pentru ploi grindină – peste 250 de acte. Raportul suprafețelor afectate, culturilor și pierderilor, evidențiază că porumbul și grâul sunt cele mai afectate culturi.

Conform datelor furnizate în termen, din suprafața totală afectată de seceta din 2024, peste 77,5 mii hectare de porumb și peste 23 mii hectare de grâu au suferit pierderi semnificative. În majoritatea cazurilor, gradul de afectare a acestor culturi depășind 70%.

Beneficiarii sprijinului financiar vor fi acei fermieri a căror recoltă de porumb a fost compromisă în proporție de 60% sau mai mult, și a căror recoltă de grâu a suferit pierderi de 70% sau mai mult, conform actelor de constatare emise de autoritățile competente. Acest sprijin financiar este esențial pentru a asigura supraviețuirea fermelor agricole și pentru a preveni colapsul economic al regiunilor rurale afectate, oferindu-le fermierilor resursele necesare pentru a se redresa și a continua activitatea în sezonul următor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind alocarea resurselor financiare din Fondul de intervenție prevede acordarea sprijinului sub formă de plată directă per hectar pentru fermierii afectați de secetă. Această măsură este menită să compenseze parțial pierderile suferite de producătorii agricoli și să le ofere resursele necesare pentru a-și continua activitatea agricolă.

Pentru a fi eligibil acestui ajutor financiar, solicitanții trebuie să depună o cerere completată, însoțită de documentele justificative în original, precum și de copii ale acestora. Cererea trebuie depusă personal de către solicitant sau de către reprezentantul său legal la subdiviziunea teritorială a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) din zona în care fermierul își desfășoară activitatea. În plus, solicitantul trebuie să asigure că toate documentele sunt complete și conforme, pentru a facilita procesul de evaluare și aprobare a cererii. Această procedură are rolul de a asigura transparența și corectitudinea alocării fondurilor, asigurând totodată sprijinul necesar fermierilor pentru a depăși dificultățile economice cauzate de secetă.

Obiectivele urmărite de proiect sunt următoarele:

- Compensarea Pierderilor prin asigurarea unui sprijin financiar adecvat pentru fermierii afectați de seceta severă din 2024, în vederea compensării pierderilor suferite la culturile de porumb și grâu.
- Menținerea stabilității economice a fermelor agricole și prevenirea colapsului economic în regiunile afectate prin furnizarea de resurse financiare necesare pentru continuarea activității.

- Facilitarea redresării și relansării sectorului agricol afectat, prin alocarea de fonduri care să permită fermierilor să își recapitalizeze afacerile și să investească în echipamente și resurse pentru sezonul următor.
- Identificarea și implementarea măsurilor de prevenire și gestionare a crizelor climatice viitoare pentru a spori reziliența sectorului agricol.

Gestiomarea fondurilor va fi asigurată transparent și eficientă prin procedurile clare pentru depunerea cererilor de ajutor financiar, inclusiv colectarea documentelor necesare și evaluarea acestora de către subdiviziunile teritoriale ale AIPA.

Importanța națională a proiectului și urgența acestuia justifică termenul de avizare de 5 zile, având în vedere impactul major al secetei asupra agriculturii. Acțiunile rapide sunt esențiale pentru a preveni colapsul economic al regiunilor rurale afectate.

Iar actul normativ trebuie să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial pentru a permite acordarea promptă a ajutorului financiar fermierilor afectați de secetă, având în vedere urgența situației. Această măsură este esențială pentru a preveni agravarea dificultăților economice din sectorul agricol și pentru a proteja interesele fermierilor afectați.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea aleasă – alocarea directă de fonduri per hectar – a fost considerată cea mai eficientă deoarece oferă sprijin financiar rapid și concret fermierilor afectați, abordând pierderile imediate cauzate de secetă. Această soluție simplifică procesul administrativ și asigură o distribuție transparentă și echitabilă a resurselor, permițând fermierilor să folosească fondurile în moduri care răspund nevoilor lor specifice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public prin creșterea încrederii publicului în instituțiile statului și prin facilitarea unei colaborări mai directe între autorități și agenții economici. De asemenea, va asigura o distribuție transparentă și echitabilă a resurselor, reducând riscurile de abuz și neînțelegeri.

Pe termen lung, succesul proiectului va contribui la stabilizarea economiei rurale și va preveni colapsul economic în regiunile afectate, ceea ce va diminua presiunea asupra sistemelor de protecție socială și altor forme de asistență publică. În concluzie, proiectul nu doar că va oferi suport direct fermierilor afectați, dar va întări și funcționarea eficientă a sectorului public, îmbunătățind gestionarea resurselor și consolidând relațiile dintre agenții economici și instituțiile statului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Ajutorul financiar se acordă din sursele Fondului de intervenție a Guvernului prin intermediul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Ajutorul financiar se acordă pentru recompensa parțială a costurilor suportate în procesul tehnologic la cultivarea porumbului și grâu.

Inițiativa ajutorului financiar reiese din importanța susținerii mediului de afaceri agricol. În ultimii ani producătorii agricoli se confruntă cu problema prețurilor la materiale și materii prime, a carburanților, produselor de uz fitosanitar și îngrășămintelor minerale. Majorările au avut loc pe fondul reducerii dramatice a prețurilor la producțiile agricole, în special la culturile precum floarea-soarelui, grâu și porumb.

Prețul la producția de porumb în anul de referință a scăzut cu circa 10% față de anul precedent, iar prețurile la inputuri s-a majorat cu o medie anuală de circa 30%. În contextul războiului din Ucraina și crizelor economice regionale pe parcursul anului s-a majorat rata dobânzii la creditele investiționale pentru agenții economici. Reieșind din acest constrânger, fermierii se confruntă cu probleme de ordin financiar, în special reducerea considerabilă a lichidităților. În acest sens intervenția Guvernului prin aceste instrumente asigură nivelul sustenabil de dezvoltare a mediului de afaceri din localitățile rurale, prin care se realizează și componenta socială a mediului de afaceri.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat prin sprijinirea fermierilor afectați de secetă cu fonduri directe, care vor contribui la recuperarea financiară rapidă și la continuarea activității. Această alocare de resurse va facilita investițiile în echipamente și tehnologii noi, sporind astfel competitivitatea și productivitatea. În plus, stabilitatea economică oferită de proiect va întări încrederea în sector și va reduce riscurile financiare, sprijinind dezvoltarea pe termen lung a fermelor și a economiei regionale.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea proiectului va implica colectarea și prelucrarea unor date personale ale fermierilor, precum informații de identificare și detalii despre terenuri și pierderi. Acest proces va trebui să fie gestionat cu mare atenție pentru a respecta legislația privind protecția datelor cu caracter personal. Datele personale vor fi protejate împotriva accesului neautorizat și utilizării abuzive. Măsurile de securitate vor fi implementate riguros pentru a menține confidențialitatea informațiilor fermierilor. Fermierii vor fi informați clar despre modul în care datele lor vor fi colectate, stocate și utilizate. Transparența în aceste procese va contribui la menținerea încrederii și respectarea drepturilor lor.

Toate procesele de colectare și prelucrare a datelor vor fi conformate cu legislația națională

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante Proiectul va contribui la creșterea colaborării între sectorul public și privat, îmbunătățind relațiile și comunicarea între autorități și fermieri. De asemenea, va promova dezvoltarea sustenabilă în agricultură, sprijinind adoptarea de practici mai eficiente și reziliente. Impactul pozitiv va include, de asemenea, consolidarea încrederii în măsurile guvernamentale și stimularea economiei locale prin menținerea activităților agricole și a locurilor de muncă în regiunile rurale.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost publicat spre consultări publice în conformitate cu Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-a-proiectului-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-alocarea-mijloacelor-financiare/13074 Proiectul de Hotărâre de Guvern va fi consultat și avizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017.
7. Concluziile expertizelor
Raportul de Expertiză Anticorupție Nr. EHG24/9963 din 03.09.2024 concluzionează că, potrivit notei informative, proiectul are drept scop acordarea sprijinului fermierilor afectați de secetă, sub formă de plată directă per hectar, pentru compensarea parțială a pierderilor suferite de producătorii agricoli și asigurarea acestora cu resursele necesare pentru continuarea activității agricole. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de argumentare a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor Legii nr.100/2017. Proiectul a fost avizat regulamentar de către Ministerul Finanțelor potrivit exigențelor prescrise de pct.12 al Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.862 din 18 decembrie 2015. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017). La fel proiectul a fost avizat regulamentar de către Ministerul Justiției, nr. 04/1-8082 din 02.09.2024, iar propunerile au fost luate în considerație și integrate în sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Urmare a implințirii proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor financiare (ajutor financiar pentru fermierii afectați de seceta în anul 2024), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va elabora Regulamentul cu privire la stabilirea modului de acordare a ajutorului pentru fermierii afectați de consecințele secetei din anul 2024.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea proiectului va fi asigurată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Intervenția propusă nu necesită schimbări instituționale, precum și modificarea cadrului normativ existent.

Secretară de Stat

Alexandra ȘIAN

SINTEZA
**obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor
financiare (ajutor financiar pentru fermierii afectați de seceta în anul 2024)**

I AVIZARE

Participantul la avizare (expertizare) /consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției <i>04/1-8082 din 02.09.2024</i>	<p>În subsidiar, la proiectul hotărârii, sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, la pct. 1 se va concretiza caracterul ajutorului oferit fermierilor afectați de seceta din anul 2024.</p>	Se acceptă
	<p>La pct. 4, referitor la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ se va ține cont că, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, alin. (3) al art. 56 din legea nominalizată dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”. În acest context, nota de fundamentare se va completa cu argumentele ce vor susține intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării.</p>	Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne <i>15/3484 din 02.09.2024</i>	<p>Comunică lipsa de propuneri și obiecții.</p>	S-a luat act
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 07/5-03/392/1397 din 03.09.2024</i>	<p>1. Proiectul de hotărâre urmează a fi promovat doar după examinarea acestuia de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, conform punctului 9 al Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.862/2015.</p>	Se acceptă Ședința Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a avut loc în data de 4 septembrie 2024
	<p>2. În scopul determinării mecanismului de alocare a mijloacelor financiare, punctul 2 al proiectului de hotărâre urmează să prevadă aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea modului de acordare a ajutorului pentru fermierii afectați de consecințele secetei din anul 2024.</p>	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare) /consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	3. Nota de fundamentare la proiect urmează a fi ajustată, prin excluderea mențiunii că mijloacele alocate din Fondul de intervenție al Guvernului vor fi transferate către Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. În acest sens menționăm că, Fondurile în cauză sunt distincte, mecanismul de alocare a mijloacelor este stabilit în regulamente diferite aprobate de Guvern, iar alocațiile acestora sunt aprobate prin Legea bugetului de stat și nu pot fi reduse/majorate fără a fi modificată legea bugetară anuală. Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor susține proiectul în cauză prin prisma obiecțiilor expuse.	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 09-2772 din 03.09.2024</i>	Comunică lipsa de propuneri și obiecții.	Sa luat act
Centrul Național Anticorupție <i>Nr. EHG24/9963 din 03.09.2024</i>	<p>Potrivit notei informative, proiectul are drept scop acordarea sprijinului fermierilor afectați de secetă, sub formă de plată directă per hectar, pentru compensarea parțială a pierderilor suferite de producătorii agricoli și asigurarea acestora cu resursele necesare pentru continuarea activității agricole.</p> <p>Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de argumentare a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor Legii nr.100/2017.</p> <p>Proiectul a fost avizat regulamentar de către Ministerul Finanțelor potrivit exigențelor prescise de pct.12 al Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.862 din 18 decembrie 2015.</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).</p>	Sa luat act

Secretar de stat

Andrian DIGOLEAN